

Վարձագայի Հավատիս Հաֆթատա տեօրթ տեֆա,
Էանի բազար իրթէսի, սալը, բէնճէմպիհ, վէ ծիւ-
մա իրթէսի կիւնրերի չըգմադտա տոր :

Վարանգա սենեան 200 նիւսիւն վերիւիւ, գլխ-
 Եթի տախի պիւր սենե իշին 200, վե ալժը պի-
 Նին 100 գուրուշտար :

Եււզ զուրուշու պիր տէֆատան վերէմէյէն քէ-
սանտան եալընըզ 50 զուրուշ տախի ալընտարագ, իւշ
ալլըզ 50 նիւսիսէ դազէթա վերիլէճէք տիր :

Վարագա Թանե իւէ 50 շէր փարայա տաթըւա-
ճագ տոր :

Իրանաթրն սաթրըր Իլք տէֆա Իչին Յ, Իքինճի

տե՛ֆա իջին 2, վե՛ իւլիանիւ վե՛ զիյաւե տե՛ֆա-
ճար իջին 1 գաւառւոցտուրս

Մէջը թուղ 4-է սայիրէ, Վարազմը իսմին Կաթ
 իւսթ գաթաւ, 8 իււմէրօլու օտաւաւ, Փանոսեան
 Վարապետ իսմինէ կէօնտէրիկէնէ տիր:

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Պու. քերրէ թէշքիլ օլունան Պօսնա
Վիլայէթի վալիլիյի, հաւրա Պօսնա վալիսի
Թէվէթիու. ()սման փաշա հաղբէթլերիմէ,

ԵՆԻՒ Փաղար գայիմագամըղը, մութէսար-
րըֆը սապրըր սէատէթլու Սահմուտ փաշա
հարէթլէրինէ իպգահէ,

Հէրոսէր գայմագանը լըմ, ի՞նչ պէյլէ պէյլէ յի բայէսի իլէ, Պօսնա մուհասսէպէճիսի տապրգ սէտտէթու Վաշիտ էֆէնտի հաշ-րէթի բիհնէ,

Պէնալօնի գայիմագամըը , հաշնա գայիմագամը , նէատէթու . Ըյի փաշայէիպգաէն ,

Վասնա վերաբերի մեք թուպճուլուղու վա
ստի թիգա մեմուրիյեթի, րիւթ պէյի է վէլ
սընըֆը սանիսի իլէ, ամէսի խիւլաֆասընտա
սէատէթուլու Լիւ պէյ էֆէնտիյէ,

Լժպետական գաղտնագամելը, ընթերցող հիւ
մալուն շահանէ գաբուծու պաշարը ընթ
պէս իւր, Իսթուլա գաղաւթ միւտիւրի սա
պըգ Լ.ն պէյէ,

(Լ) ըռնօյլա գայմագամըղը, Հէրսէք գայի
 ինգամը սապրդ, Իսէատէթյու Ճալիտ փաշայէ

Իսկապէս զայն ապագայը, իմընտանիքիս
մագանը սպաւորդ, սէտտէթը Լեւոնի փա-
շայէ :

Ա իշայեթի Սուրբնա մեքթուպճուլուղ
րիւմայէյի սանիյէ միւմէմայիլի իլէ , մէք
լիսի փաշնա մեքթուպի օտապը միւմէյի
իլլէթլու ւառի հֆէնտիյէ թէվճիճ պույ
րույմուշտուր :

— Երեկոթ օտտուր պոպրուլան միւսաս
տէյի իհասանտէյի հանգրէթի փատիշահի մու
ճիպի ալիսի վեշէէ , կէլէճէք սէնէ Սիւր
րէյի հիւմայուն էմանէթի, ասաքիրի շահան
փիրիխալըղնտան միւթէգպիւտ , սէատէթը
Սէհէմմէտ փաշա իւհտէսինէ թէվճիհ պոպ
րուլմուշ տուր :

— Իւշիւնձիւ օրտույի հիւմայուն թօփձ
 Կիրիլիվաճ սէատէթլու Եպտուլհահ փաշա
 Թէգաիւտէն չըրաղ պալթուլտուղունտան, եւ
 րինէ ալթընձը օրտույի հիւմայուն թօփձ
 Կիրիլիվաճ սէատէթլու Իպրահիմ փաշ
 նաթլու թալլին օլունմուշ տուր :

—Պէշինճի օրտույի հիւմայուն էրիքեա
 նրոտան Համա մէվգորի գումանտանը սիււ

Միւլիլի վասը սէտտեթըլը Լաֆն փաշայէ տա-
խի, իւլիւնճիւ ըլլալէտէն պիտ զըթա նի
շանը ալիի ()տմանի ինայէթ վէ իՏսան պոչ
ըռլմուշտուր:

— Ըգ տէնիզ պանգասը նաւը իլէ ետ
օլունմագ, վէ պիր շիւպէսի Խաքէնտերիյէ
տէ պուլունմագ իւզրէ, իբի միլիօն լիրա սէր
մայէ իլէ, Եօնտրատա պիր պանգա քիւշա
օլունմուշ, վէ մէմալիբի ()սմանիյէտէ տա
խի. պերայի քէսպ ու քէար, պէշ երիզ պի
լիրա պերմայէ իլէ, պիր պէշլուք թիւճճա
գումփանեսար պիթի թէշքիլ, Տիսսեպէրի թէ
մամէն ֆիրուսթ գլլընմըշ օլտուղունու, ին
կիթէրրա ղապէթալէրի տէրճ ու պէյան իթ
միշէր տիր :

— Տէր սեփականութեան մուգիմ Ինկիլիզ սեփական
Փիրի սիր Էնրի Պուլլըր ճէնապլերի, բա
զար կիւնիւ իսթանպուլ կէյմի տիր:

— Տիմա Իրթէսի կիւնքի 161 նիւմբը
լու Վարդապատա, Կօզան վէ կեաւոր տա
լարը իւզէրինէ ապարիւրի Շահանէ իւէ պի
րիւտէ, Երսլան բաշա հազըէթէրինին տա
լարին կեանտան եօլա չըգտըզլարըն պիտի
վիշիւրիք. ցիւնքի լաւորնալտա տալիս, ա
հաւադիս օգուշարագ, պիզէ եազըլմըշ օլ
նը թաստիգ իթմիշ տիր:

— Լուղին կեսանտան պարզ զտուղում
մեք թուպուն սայիր հավաքած ընդ տա
պու կան պէյան իտելիմ :

Պիր սենետէն պերու շէհրի մեզպուր
թիֆօ իլէթի պուլուտուղունտան, չօզլա
վէ խուսուսիլէ նիշէ կենճ գրզլար վէ տ
լիգանլըլար բենչէյի էճէլէ տիւշար օլմու
լար տըր. հաթթա, օրանըն վիլլէթ մէճլ
ատենապետի հաճի Մարտիրոս աղա Վապ
եանըն զէվճէսի, վէ 30 եաշընտա էվլեա
լշրեմիա աղա, այնի էճէլ պատէսինի, է
կիրմի կիւն իչինտէ նուշ իլէ, օրանըն խ
նէտանընտան պուլուեմալարը ճիհէթիյ
չօզլարըն հիւզն ու էլէմի աղիմինի մուճ
օլմուշլար տոր Ի

Պաշգա շէհրլըրտէ, պիր գաջ սէնէս
պէրու կէօրիւտիւկիւ կիպի, Լըրլնկեան
տախի, Թարաֆը Տիւքիմէթտէն, Մէմէ
Թին Թէմիզլիյինէ տիգգաթ օլունմագտէ
տուղունտան, Իսլամ վէ Զայմահէլէլէրիւ
եա Թէօրթ պէշ խանէ աթապընտա, վէ Ն

խօստ տիվարլար ավթընդա սիւսքիւնթիւլիւք
էր պուլունեւայ, հէր քես հէր նէվի սիւսք
րիւնթիւլիւ վէ քիսլէյի օրալարա ավթագտա
վէ նիչէէր քիւսքիւնթիւլիւ քիւսք օլ եիւզ
տէն փարալար գապանմագտալ վէ քէզա չէշմ
այագլարընըն իւսթիւլէրի աշոք օլարագլ
աօգալարտան կէշմէքտէ, վէ հաւալը պօզմագ
տա օլտուգտան պաշգա, սօգագլարտա գալ
տըրըր պուլունմաւալը ճիհէթլէ, տայիմ
քիսլէյի վէ չամուրա սէպէպիյեթ վիլմէք
տէ իքէն, շիմտի մէգքիւր սիւսքիւնթիւլիւք
էր, հաթթա խանէթլին հաւուլարընտ
պուլունանլար տաիի գաբաթտըրըլպա չէշ
մէլէլիւն եանլարընտա պիլէր տէրին քիւսք
գազըլմասընա, վէ եախօտ թաշտան վէ իւս
թիւ գաբալը եօլպարտան կէշմէսինէ, վէ սօ
գալարա գալտըրըր տէշէտիլմէսինէ քիւսք
օլունմուշ, վէ շու խուսուսպարա քիւսք
վէ նէզարէթ իթսին իչէն, քիւսքիւնթիւլիւ
միւհէնտիս թայեին գըլընմըշ, վէ սօգալ
ըն կէնիչէտիլմէսի, վէ իսթէնիլտիկի շէքիլ
տէ, վէ գաշ գաթ միւրատ օլունուր իսթ
էվիէր քիւսքըլմասընա շայլարա տաիի րուի
սաթ վէրիլմիշ տիր. շիւնքի շիմտիյէ գաւա
քօգ կիւսքիւլէր շէքիլէր իմիշ:

Չարքը իշխնտէ պուրունան մէջտանշարտա
արբա, պուշտայ, օտուէն, աթ, ինէք, վ
սայիրէ սաթըմմագաթէ օլուպ, հալ պըլ քի մ
հէլլի մէգքիւրէրէրէք տար օլտուգլարընտան
լծաշխան ճիվարընտա Սալ բազարը նա
մահէլտէ վագը օլուպ և վէտուրկուն սուլա
րըյլա թէհաֆֆին բէյտա իթմէքտէ օլ
իւչ ատէտ ուֆաճըգ կէօլէր տօլտուրթուրո
լուպ, վէ պիրգաչ պապ տախի խանէ սաթ
ալընարագ, մէգպուր պազարա իլավէ իտ
միշ, վէ էքի միլէթտէն տախի առամլար չ
լըշորըլարագ, պէղպէթ կէնիշէթիլմիշ,
էթրաֆընտան իսթէյէնէ ճէրլէր-սաթըմմայ
վէ տիւքքեանլար ճագարըլմայա պաշամը
տոր :

Սահէլի մեղպուրտա բազար կիւնէրի պէ-
շար գուրուլմագտէ օրուպ, վէ շու խուստ
խէ Խորիսթիանլարճա բէք միւնասէպէթպ
պուլունտուղունտան, ճիւմա իրթէսի կիւնիւ
թահվիլի իսթիտա օլունմագտա, վէ միլլէ
մէճլիսի թարաֆընտան տախի չալըլըմագ
իթի :

Տիգրանի վե Էսեֆէ շայան եւրի շուրա
աւրբ քի, սամբըն ալընմըշ օլան պիւղպէ

էրտէս, զամեն ֆահիշէր իսրեան իմեքտէ
օրուպ, երգարըրըրըրըրտա իսէ, պէշ ալ-
թը թագըրմ ինսան քէմբէրի չըգմըշ, վէ
համթմա, հէքիմէր թարաֆըրտան քէշֆ օ-
լունաղպգ, պիրիսինին անճագ իրի իւ ա/
էվէլ կեօմիւրիւշ օլտգուու, վէ մեգքիւր
խանէլէրտէ ատամ պաթըրըրմագտա պուլուն-
տուղու անլաշըմըշ, վէ ֆահիշէր թահթը
իսթինթագա վազ օլունմուշար տըր. վէ
շու շիւմհէ իսէ, պէշն էլ էհալիւ էվէլտէն
պէրու սէնյէնմէքտէ իմիշ:

Երսլան բաշա հաղըթթըրինին թէպտիլի
ղըմընտա, հէր սէատէթտէն թէլէկրաֆ իս-
պէրի կիթտիկինտէ, բէք պիւիւք պիր ույ-
ղունտուղուգ վուգմ պուլմուշտուր. շէօյլէ
քի, իմլալանաճագ օլան պիր մալպաթայը
թահթըրթմ միւտիլի օլան էֆէնտի, մէճիւս
աղալըրընտան Վարս օղու հաճի Սէհէմմէտ
աղա, վէ Վասապ օղու հաճի Սէլիմ աղա-
լարա թագտիմ իտէր. հալպու քի մէրգու-
ման աղալար պէյնինտէ, էօթէտէն պէրու
պիր ատալէթի շախսիյէ տէվամ իթմէքտէ
օլտուղունտան, վէ պիր պիրինէ նիսպէթլէ,
սէնլիք վէ պէնլիք թասլամագտա պուլուն-
տուղալըրտան, իմլալ պիր պիրինտէն եօգարը
վաղ իթմէք թէքէպպիւրիյէ միւճատէլէյէ
պաշարլար. վէ թահթըրթմ միւտիլի օլան
էֆէնտի տախի, բաշա հաղըթթըրինին տէօ-
նէրէք, շու խուսուսու իթթտէ իտէր:

Իաշա հաղըթթըրի պիր ճէվապ վիրմէյէ
գալմաղ, էօթէտէն Վասապ օղու տէտիքէ-
րի, թէրպիյէսիլ սուրէթտէ աթըրլարագ,
Վարս օղունա հագարէթթըր իլէ պէրապէր,
քէնտի խանէտանլըղընը մէտհ իթմէյէ պաշ-
լար, վէ խասմինէ օլ մէրթէպէ էտէպսիլգէ
լագըրտըրլար սէօյլէր քի, զագէթա իլէնտէ ի-
շարընա, ատապ ու թէրպիյէ ատալ րուխտաթ
վիրմէյէ, վէ Վարս օղու տախի այնի սոն-
րէթտէ ճէվալար վէրտիկինտէն, գըլ ու գալ
պիւիւր, մէճիւմ գաբանըր, հէր քէս իլէրի
դօշուշուր, Վասապ օղու էլինտէքի թիթթիւն
գուլթուսունու տիւշմէնինին պաշընա ֆըրլա-
թըր, Վարս օղու տախի այնի մուսամէլտէ
պուլունտուր, վէլ հասըլ արպէտա աղամէթ
քէսպ իտէր, իքիսիտէ այաղա գալգար, պիր
պիրինէ սարըլըր, պիքիր գուլաղար իլիթ-
մէմիշ քիւֆիւրէր իլէ պէրապէր, եուսուրգ
բաթըրթըրլար պիր պիրինէ գարըշըրլար.
պաշալար արայա կիրիշիւրէր, վէ այըրմայա
չալըշըրլար իսէ տէ, Վասապ օղու թիւթիւն
գուլթուսունու իքիւնի տէֆա օլարագ. Վարս
օղունուն եիւղիւնէ եէտիլի. վէ օրթալըրտա
քիւրք վարշալարըր տիւշմէլէր վէ ֆէսլէր կէ-
վինմէյէ պաշարլար:

Երսլան բաշա հաղըթթըրի պուշըրըն
քտաֆէթսինի, իսթիղըրպըրտըրուն իւղըն, վէ
ատալ տիհանըն աշմայարագ տիլնէր վէ սէյր
իտէր:

Օլիյատէ էսէֆ իսէճէք եէրի շուրաւըրտըր

քի, պուշարտան պիրիսի, եանի Վասապ օղ-
ու իսթալէնտէն օլուպ, վէ Վարս օղու,
իսէ, Վարսուճու պաշը բայէրուլէրինտէն
իմիշ:

Երս հիքեպէտէն աշիքեար անլաշըմագ-
տա տըր քի, իլք սէպէպիյէթ Վասապ օղ-
ու թարաֆըրտան վէրիլմիշ տիր, տիմէքտիր
քի, խասմինտէն զիյատէ թէրպիյէսիլգէ
իպրաղ իթմիշ տիր:

Թաշըրալարտա, տիլիսաճը Օլմըր հաղըթ-
թի թէպաաբէրվէրիտէն պուլունտան հէր իս-
լահաթ վէ ատալէթ, աղ վագըրթ զարֆընտա
վէ քէնամիլէն կէօրիւլէմէմէսինէ պաշըճագ սէ-
պէպ, զանն իտէրիլ քի, նիլէ եէրէլտէ,
էօյլէ թէրպիյէսիլ մէճիւս աղալար, վէ
քէնտիլէրինին թասլամագտա օլան ճահիլ ու
խօտպին այան ու վիւճուհ վէ չօրպաճըրալ-
տըրլար:

Սուսուլի տէվէթէ թէվֆիգան, միլէթի-
միլ թարաֆըրտան, մէճիւս քէպիր իլին
աղա ինթիսապ օլունմուշ օլան Վիրգոր աղա
Վիրտեանը, էօյլէ պիր թագըրմ աղալար,
աղա թանըմագ իսթէմէտիքէրինտէն, եալը-
նը պիր գաշ մաղպաթա միւլաքէրաթըրտան
պաշագ տէ ֆա արամամըշար տըր, վէ պուշուն
իսէ, մուղայիլի նիլամը Սալթանաթը սէնիյ-
յէտէն պուլունտուղու աշիքեար տըր:

Հիմտիքի միւթէսարըրֆ գայիմագամը
Լատհէմ փաշա հաղըթթըրինին, տէքքեար
օլան էհիլէթ վէ ֆէթանէթինէ նաղարէն,
էօյլէ ույղունտուղուգալըրն քէնամիլէն տէ-
ֆիլէ, Լաղընկէնտէն կիւն պէ կիւն քէսպի
մամուրիյէթ վէ իսլահաթ իտէճէկի, էմէլի
էղլէպտէն պուլունտագտէ տիր:

Սիլլէթէ հալաթիսէ կէլինտիքտէ, Լա-
ղընկէնտէ էհալիսի, նասըլ քի էվէլի տախի
պիլտիրմիշ իտիք, արթ. Պետրոս վարդապետ
հագըրտա իքիլէ թագսիմ օլունմուշ տուր
պիր կիւրուհու միւմայիլէյի իսթէր, վէ տի-
կէրի իսթէմէլ:

Պետրոս վարդապետ ալէյհիտէ սէօյլէնի-
լէն էն պիւիւք թագսիլաթ անխոհմուլիւ-
նու վէ իլէ Լարամագըղըր տըր: Իմտի, պու-
մէսլէ պիլթմիշ օլտուղունտան, միւմայիլէյի
վարդապետին պատէղին տահա զիյատէ խո-
հմուլիւն իւղըն հարէքէթ իտիպ, հէր
քէսին հիւսնի թէվէճիւհիւնի ճէլպէ չա-
լըմասընը, վէ էհալինին տախի պօշ իտտա
վէ նէֆասնիյէթթըրտէն վաղ կէլէրէք, վէ
կէլմիշ ունուտարագ, հիւսնի իթիլգաճիւղ-
րէ չալըշպ մէքթէպլէրինէ վէ քիլիսէլէրի-
նէ շէրէֆ վիրմէյէ չալըշմալարընը խալիսա-
նէ նասիհաթ իտէրիլ. զիւրա, ճահիլ շէնէֆ-
սանիյէթթըրտէն հիւ պիր իլիլէր տաղմա-
լըպ, իլա զարար տաղաճաղը աշիքեար տըր.
նասըլ քի, վարդապետ թարաֆտարըրտան
Օլտիկ կիւնէրինտէ պէշ ալմը քիլի, օրա-
տա իրմագ քէնարընտա կէղինմէքտէ իքէն,
էվէլէլ քէնտի էֆ քէնարըրտա օլուպ, սօն-
րատան միւմայիլէյի վարդապետէ ֆէլիա սէօյ-

լէմէյէ պաշալարն Վիկոդոս նամ ատթըլարը-
նա րասթ կէլտիքէրինտէ, միւճատէլէյէ կի-
րիշտիքտէն պաշագ, թէվիլգէ պիրտէ բայագ
աթարլար. վէ սօնրա թուլթուլարագ պէշէր
կիւն մահաթտէպէքէրէրէր:

Երս միւնաթէպէթ իլէ, կէլէն կիւնլէր պիր
միւհթէրէմ զաթտան տիլնէպիլմիլ տէհ-
շէթմաիլ պիր վուգուաթըր տախի նաղը ի-
տէլիմ:

Օլապթիյէնին պիրիսի պիր քէօյէ կիտիպ,
պիր շայ խանէսինէ ինէր, վէ ապտէսթ ալ-
մագ իլին սու իսթէր. զէվալը խանէ սահի-
պէսի գատըն, իպրիյի օլմատըղընտան, սու-
յու պարտագ իլէ կէօթիւրիւր, զապթիյէ
հիտտէթլէնէրէք իպրիք իսթէր. գատըն եօգ
սլտուղուն պէյան իտէր. զապթիյէ զալապա
կէլիք, վէ պարտաղը գատընը իսթիւնէ
ֆըրլատըր, վէ մէրգուլէ իսէ համիլէ օլտու-
ղունտան համիլին վաղ իտէր:

Երս վահշիլիք հիքիւմէթէ թէլէքքի օ-
լունտուղուգտա, զապթիյէ ճէլպ օլունտուր իսթէ
տէ, հարէքէթի վահշիյանէսինի ինքեար ի-
տէր, վէ մէճիւս աղասընտան պիրիսի տախի
մէրգուլիւն թարաֆըր թուլթարագ, իսայր
իսայր, օլ ատէմ էօյլէ շէյ եաբմաղ, միւս-
լիման ատամ տըր, կիւնտէ պէշ վաղըրթ նա-
մաղընը գըրլըղընա պէն շէհատէթ իտէրիմ
տէր, վէ պու շէհատէթիլլէ զապթիյէյի
գուլթարըր, վէ քատընըն չօճուղու, մէրգու-
լիւն պէշ վաղըրթ նամաղընա գուրպան օլուր
կիտէր:

Սայիս 1 թարիլիլ իւմիտտէն ալաղը-
մըլ պիր գըլթա մէքթուպ, 161 նիւրմէրօ-
լու Սարագատա Էթթիքի հագըրտա եաղ-
տըղըմըլ պիր գաթտահա թաստիլ իթմիշ ի-
սէտէ, կէօթիւրիւրիւր չօճուղալըրն 4 օլմա-
յուպ, իլա 3 նէֆէր օլտուղուն տախի պիլ-
տիրմիշ տիր:

Չօճուղալըրն բէտէրիլէրի Լաղիտէ կիտէ-
րէք, հիքիւմէթէ խապէր վէրմիշէր իսթտէ
հէր հալտէ չօճուղալըրըն խէլասըր աթէլիլլէ
գալպլիլի եանըպ թուլթուլագտա օլտուղուն-
տան, Էթթիքիւրն մաթիւլպ իթտիկի 40 պին
ղուրուշու պուլուպ վէրէրէք գուլթարմայա
գարար վէրմիշէր, հալ պու քի մէպաղը
մէպուրու թէտարիք իտէմէտիքէրինտէն,
տիլանէ կիպի սէրսէրի կէղիպ տալաշմագտա
իմիշէր:

Էթթիքիւրն թուլթուլմասը նիլէթիլլէ,
տաղլարա գըր սէրտարլար կէօնտէրիլմէքտէ
օլտուղու մալիւմ տուր. հալպու քի, պունլալ
իսէ, պաղը ճիհթէթլէր իլէ, քէօյլիլլէր Էթթի-
թէրտէն զիյատէ սարգընթըրը իթմէքտէ օլ-
տուլթըրտան, Սաղուգ բաշա հաղըթթըր-
ինին նաղարը տիլգաթթըրընը, խուղուս մէղ-
պուր իւղէրինէ տալէթ իտէրիլ. զիւրա, պիլ
թարաֆտա զալալտալաղէվալըրըն իսթիլ
ու խասարաթընը մուհիլ օլտուղալըր հալ-
տէ է տիկէր թարաֆտան տախի հիքիւմէթ
խատէմէսի թարաֆըրտան իղաճ օլունմագ,

